

III.

ZPRÁVY Z MATICE ČESKÉ, SEKCE SPOLEČNOSTI NÁRODNÍHO MUZEA

Informační panely

V roce 2012 proběhlo za uspokojivé účasti veřejnosti několik slavnostních odhalení panelů. První v sobotu 9. června byl odhalen informační panel v Lochovicích u Zdic, kde žil básník *Václav Hrabě*. Na akci dorazil i jeho syn Jan Miškovský. Pro účastníky aktu připravili Jan Paulík a Václav Fikrle pásmo recitace Hrabětových básní podbarvené hudbou. Ve spolupráci se Společností bratří Čapků se podařilo v sobotu 23. června odhalit informační panely v Žacléři a Hronově, které připomínají život a dílo *Josefa Čapka*. Pro tuto příležitost nachystaly místní radnice zajímavý doprovodný program. Nakonec 13. října byl v Úvalech u Prahy slavnostně představen panel, připomínající zdejší pobyty Josefa Kožíška, známého autora básní pro děti. V roce 2013

by mělo dojít například k umístění dalších informačních panelů v Hronově. Věnovat se budou *Aloisi Jiráskovi* a *Egonu Hostovskému*, kteří se stejně jako Josef Čapek v tomto městě narodili. Panel by měl být umístěn i v Bukoli u Odoleny Vody (Vítězslav Hálek a jeho pobyty na Mělnicku), kde díky iniciativě Matice české proběhla v roce 2012 generální oprava hrobu rodičů básníka Vítězslava Hálda.

Pavel Muchka

Obrazové přílohy:

Josef Čapek – Žaclěl

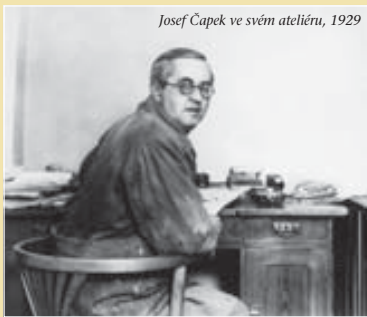
Josef Čapek – Hronov

Václav Hrabě

Josef Linda

Slavnostní odhalení informačního panelu *Josef Kožíšek* proběhlo 13. 10. 2012 v Úvalech u Prahy. Na fotografii jsou (zleva): MUDr. Jan Štastný, starosta Úval, doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc., předsedkyně Matice české, Dr. Vítězslav Pokorný, kronikář Úval

Josef Čapek ve svém ateliéru, 1929

Josef Čapek

(narozen 23. 3. 1887 v Hronově)

Nejúžasnější na člověku je jeho schopnost myšlení. To nejžalostnější i nejheroičtější jeho nedostatečná schopnost poznání. To nejušlechtlejší, může-li být: mravnost, to je čistota a poctivost života.

Josef Čapek: Psáno do mraků, 1936

Žacléř je místo, kde český malíř a spisovatel Josef Čapek (1887–1945) jako třináctiletý chlapec poprvé okusil život bez rodiny. Rodiče ho sem poslali do německé měšťanské školy, aby se procvičil v němčině. Dost se mu zde stýskalo, ale jazyková zkušenost se mu později v životě velmi hodila (například při spolupráci s berlínskými avantgardními časopisy *Sturm* nebo *Aktion*). Josef Čapek chtěl být od dětství malířem, ale rodiče nevěřili jeho talentu a plánovali, že přebuduje dědečkův mlýn v Hronově na malou textilní továrnu. Jako kompromisní řešení zvolili tedy studium na pražské uměleckoprůmyslové škole.

Ještě za studii začal společně s mladším bratrem Karlem časopisecky publikovat kritiky a drobné prózy. Knižku svých literárních prvotin nazvali bratři Čapkové *Krakonošova zahrada*. Její texty jsou „bujné, naivní, mladé, teskné a divé“, jako léta dospívání, která Čapci společně prožili.

Třetí procházka, 1935, olej na plátně (soukromý majetek)

Zásadní význam pro uměleckou dráhu Josefa Čapka měl několikaměsíční studijní pobyt v Paříži (1910–11). Seznámil se zde s kubismem, poznal tvorbu Celníka Rousseaua a studoval etnografické sbírky v paláci Trocadéro. To nejdůležitější, co si z Paříže přivezl, je zárodek osobitého konceptu primitivismu, který pak v podstatě rozvíjel po celý život jak ve své tvorbě, tak ve svých teoretických úvahách.

Po návratu do Čech se stal významným představitelem předválečné avantgardy. Prosazoval moderní výtvarné směry na české kulturní scéně nejen jako malíř a literát, ale i jako výtvarný referent a redaktor časopisů *Umělecký měsíčník* a *Volné směry*. Jeho vlastní malířská interpretace evropských podnětů, své-

rázná a svobodná, nenapodobovala vnější formální znaky moderních „ismů“, ale rozvíjela především jejich nový, nepopisný vztah ke skutečnosti. Nadějný rozvoj avantgard-

ních aktivit přerušila válka. Její atmosféra se odrazila zejména v Čapkově první samostatné knize *Lelío* (1917). Styl této knihy Čapek pojmenoval jako „magický realismus“ a stejně můžeme označit i tehdejší jeho obrazy, kresby a grafiky, v nichž minimálními výrazovými prostředky dosahoval intenzivního výrazu a tajemného kouzla.

V roce 1918 patřil Josef Čapek k zakládajícím členům skupiny Tvrdšíjní, reprezentující v poválečných letech mladé československé umění. Dvacátá léta znamenala pro něj úspěšné a čínorodé období, v roce 1924 měl první samostatnou výstavu. Od roku 1921 pracoval jako redaktor, výtvarný referent a katurista Lidových novin, prosadil se také jako úspěšný autor ilustrací a knižních obálek, věnoval se scénografii pro naše přední divadla, psal knihy pro děti a filmová libreta.

Jaro, 1929, olej na plátně (soukromý majetek)

Svými postoji občanskými i uměleckými se Josef Čapek zásadně rozešel s meziválečnou levicovou avantgardou, odmítl její politickou i uměleckou utopii a kritizoval přejímání totalitní ideologie. Zatímco nové revoluční umění odhodilo stětce a palety „do starého železa“, Čapek neúnavně hledal nové možnosti malířského vyjádření a ve své malbě rozvíjel širokou škálu podob „obyčejného člověka“, postihujících krásu, hloubku i limity lidské existence.

Ve třicátých letech byla Čapkova tvorba hluboce ovlivněna každoročními prázdninovými pobyty na Oravě, kde se setkával s životem ještě skoro nedotčeným moderní civilizací. S oravskými zážitky souvisí baladická novela *Stín kapradiny* (1930) i téměř bezdějová filosofická próza *Kulhavý poutník* (1936). Čapek byl přesvědčen, že v základech umění, stejně jako náboženství, je lidská potřeba „vyrovnat se s věčnou hádankou života a jeho smyslu“.

Ve své poslední knížce *Psáno do mraků* (1936–39) se o to pokoušel přímo a bezprostředně, bez románových epizod a zápletek. V satirických kresbách třicátých let Čapek ostře kritizoval hitlerovskou politiku, a proto byl hned 1. září 1939, v den vypuknutí války, jako nepřítel říše zatčen gestapem v Želivě. Prožil plných pět let hrůzy v německých koncentračních táborech a vydal o tom smutné svědectví v *Básních z koncentračního tábora* (knižně 1946). Na samém prahu svobody, v dubnu 1945, podlehl tyfové epidemii v táboře Bergen-Belsen.

Dne 28. října 1991 propůjčil prezident Václav Havel Josefu Čapkově Rád T. G. Masaryka I. třídy in memoriam. V roce 2001 pojmenovala Mezinárodní astronomická společnost jménem Josefa Čapka planetku číslo 14976.

PhDr. Pavla Pečínková, CSc.

Muž se psem, 1935, kresba sépií (soukromý majetek)

Děvče, 1914, olej na plátně (soukromý majetek)

Zřizovatelé: Společnost bratří Čapků ve spolupráci s Maticí českou, sekci Společnosti Národního muzea, a Městským úřadem v Žacléři - červen 2012
Typografie, tisk: FAST reklamní studio s. r. o., Praha 10
Kontakt: Společnost bratří Čapků, Městská knihovna v Praze, Mariánské náměstí 1, Praha 1, 115 72, www.bratři-capkove.cz.

Josef Čapek s dcerou Alenkou, 1923

Josef Čapek (1887–1945)

Nejúžasnější na člověku je jeho schopnost myšlení. To nejžalostnější i nejheroičtější jeho nedostatečná schopnost poznání. To nejušlechtilější, může-li být: mravnost, to je čistota a poctivost života.

Josef Čapek: Psáno do mraků, 1936

Český malíř a spisovatel Josef Čapek se narodil 23. března 1887 v Hronově, v domě svého dědečka Karla Novotného, obchodníka, mlynáře a pekaře. Rodina Čapkova tehdy bydlela v Malých Svatoňovicích, ale protože služební byt lékaře, kde se denně střídali nemocní, nebyl vhodným prostředím pro matku a novorozeně, přišel Josef Čapek na svět u svých prarodičů.

Když dospíval, počítalo se, že převezme dědečkův hronovský mlýn a přebuduje ho na malou textilku. Proto ho rodiče poslali na tkalcovskou školu do Vrchlabí a pak na praxi do tkalcovny v Úpici. On však nechtěl být továrníkem, ale malířem, a tak si prosadil studium na pražské uměleckoprůmyslové škole, které spojovalo přípravu na obě povolání. K podnikatelské dráze se však už nevrátil.

Had na sněhu, obálka ke knize Bohuslava Reyneka, 1924 (Památník národního písemnictví)

Ještě za studií začal společně s mladším bratrem Karlem časopisecky publikovat kritiky a drobné prózy. Knížku svých literárních prvotin nazvali bratři Čapkové *Krakonošova zahrada*. Její texty jsou „bujné, naivní, mladé, teskné a divé“, jako léta dospívání, která Čapci společně prožili.

Zásadní význam pro uměleckou dráhu Josefa Čapka měl několikaměsíční studijní pobyt v Paříži (1910–11). Seznámil se zde s kubismem, poznal tvorbu Celníka Rousseaua a studoval etnografické sbírky v paláci Trocadéro. To nejdůležitější, co si z Paříže přivezl, je zárodek osobitého konceptu primitivismu, který pak v podstatě rozvíjel po celý život jak ve své tvorbě, tak ve svých teoretických úvahách.

Po návratu do Čech se stal významným představitelem předválečné avantgardy. Prosažoval moderní výtvarné směry na české kulturní scéně nejen jako malíř a literát, ale i jako výtvarný referent a redaktor časopisů *Umělecký měsíčník* a *Volné směry*. Jeho vlastní malířská interpretace evropských podnětů, svérázná a svobodná, nenapodobovala vnější formální znaky moderních „ismů“, ale rozvíjela především jejich nový, nepopisný vztah ke skutečnosti.

Nadějný rozvoj avantgardních aktivit přerušila válka. Její atmosféra se odrazila zejména v Čapkově první samostatné knize *Lelio* (1917). Styl této knihy Čapek pojmenoval jako „magický realismus“ a stejně můžeme označit i tehdejší jeho obrazy, kresby a grafiky, v nichž minimálními výrazovými prostředky dosahoval intenzivního výrazu a tajemného kouzla.

V roce 1918 patřil Josef Čapek k zakládajícím členům skupiny Tvrdšíjní, reprezentující v poválečných letech mladé československé umění. Dvacátá léta znamenala pro něj úspěšné a čínorodé období, v roce 1924 měl první samostatnou výstavu. Od roku 1921 pracoval jako redaktor, výtvarný referent a karikaturista Lidových novin, prosadil se také jako úspěšný autor ilustrací a knižních obálek, věnoval se scénografii pro naše přední divadla, psal knihy pro děti a filmová libreta.

Chlapec ze svítilnou, 1917, olej na plátně (soukromý majetek)

Svými postoji občanskými i uměleckými se Josef Čapek zásadně rozešel s meziválečnou levicovou avantgardou, odmítl její politickou i uměleckou utopii a kritizoval přejímání totalitní ideologie. Zatímco nově revoluční umění odhodilo štětce a palety „do starého železa“, Čapek neúnavně hledal nové možnosti malířského vyjádření a ve své malbě rozvíjel širokou škálu podob „obyčejného člověka“, postihujících krásu, hloubku i limity lidské existence. Ve třicátých letech byla Čapkova tvorba hluboce ovlivněna každoročními prázdninovými pobyty na Oravě, kde se setkával s životem ještě skoro nedotčeným moderní civilizací. S oravskými zážitky souvisí baladická novela *Stín kapradiny* (1930) i téměř bezdějová filosofická próza *Kulhavý poutník* (1936). Čapek byl přesvědčen, že v základech umění, stejně jako náboženství, je lidská potřeba „vyrovnat se s věčnou hádankou života a jeho smyslu“. Ve své poslední knížce *Psáno do mraků* (1936–39) se o to pokoušel přímo a bezprostředně, bez románových epizod a zápletek.

V satirických kresbách třicátých let Čapek ostře kritizoval hitlerovskou politiku, a proto byl hned 1. září 1939, v den vypuknutí války, jako nepřítel Říše zatčen gestapem v Želivi. Prožil plných pět let hrůzy v německých koncentračních táborech a vydal o tom smutné svědectví v *Básních z koncentračního tábora* (knižně 1946). Na samém prahu svobody, v dubnu 1945, podlehly tyfové epidemii v táboře Bergen-Belsen.

Dne 28. října 1991 propůjčil prezident Václav Havel Josefu Čapkovi Řád T. G. Masaryka I. třídy in memoriam. V roce 2001 pojmenovala Mezinárodní astronomická společnost jménem Josefa Čapka planetku číslo 14976.

Zpívající děvčata, 1936, olej na plátně (soukromý majetek)

Scénický návrh ke hře Karla Čapka *Loupežník*, 1925 (Národní muzeum)

Zřizovatelé: Národní muzeum – Matice česká, sekce Společnosti Národního muzea, ve spolupráci s městem Hronov – červen 2012

Typografie, tisk: FAST reklamní studio s. r. o., Praha 10

Kontakt: Matice česká, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1, tel. 224 497 333, matice_ceska@nm.cz.

Václav Hrabě

(13. 6. 1940 – 5. 3. 1965)

Maturitní fotografie z roku 1957
(rodinný archiv)

*Třešňové květy
v zahradě žlutnou
Pro nás jak pro ně
Čas je tou loutnou
na kterou hraje
Smrt za svítání
Dokud jsi krásná
vzbuď se Má paní
Dostatek spánku
čeká nás v hrobě
Vzbuď se má láska
a vezmi mě k sobě*

Báseň Madrigal
ze sbírky Blues: Blues pro
bláznivou holku a jiné básně.

Václav Hrabě je považován za představitele tzv. beatnické generace u nás, byl vynikajícím básníkem a jazzovým hudebníkem. V jeho tvorbě se střetává opravdovost revolujícího mládí se světem měšťáků, zní v ní jazz a zvuky velkoměsta, voní tabák a dívčí vlasy, vábí volnost tuláckých dálek.

Narodil se 13. června 1940 v Příbrami, dětství a mládí prožil v Lochovicích. V domě, před kterým se nacházíte, vyrůstal s rodiči a starší sestrou Jarmilou, provdanou Kolátorovou. Tehdy to byl poslední dům v klidné čtvrti zvané Na Drahačích a Václav zde prožil šťastné dětství. Jeho otec Jan Hrabě pracoval u Československých státních drah, matka Magdaléna, rozená Kalinová, v zemědělství. Od roku 1946 do roku 1954 navštěvoval v Lochovicích základní školu. Hodně četl, hrál na housle, od švagra se přiučil hře na klarinet a sám zvládl i saxofon.

V letech 1954–1957 dojížděl do Střední všeobecné vzdělávací školy v blízkých Hořovicích a začal psát své první texty. Hrál ve studentském tanečním orchestru, kterému se říkalo Hrbjazzband (Hrabětův jazzband) a s kamarádem Josefem Ernestem (bydlícím v domě naproti Hrabětovým) založil dixielandovou kapelu. V Lochovicích hrávali především v restauraci Na Bělidle. Odmaturoval s vyznamenáním a neminula ho ani první velká láska. Byl přijat na Vysokou školu pedagogickou do Prahy, na které studoval v letech 1957 až 1961 obor český jazyk – dějepis. Žil ale především hudbou a okouzlením velkoměstem. Hrál s kapelou Dixie 24 a v pražských klubech (Reduta, Olympik ...). V roce 1960 potkal v Olympiku svou budoucí manželku Olgu a také poprvé ukázal své básně přátelům. O rok později ukončil bez závěrečných zkoušek studia na vysoké škole a čekala ho vojenská základní služba. Pobyt na vojně (1961–1963) byl pro V. Hraběte obdobím uměleckého zrání i zvrátů v osobním životě. I tady brzy založil dixielandovou kapelu, intenzivně psal a své básně publikoval ve vojenských časopisech. V roce 1962 pracoval na divadelní hře *Královna Margot* (později ztracené) a napsal svou jedinou povídku *Horečka*. V únoru téhož roku se oženil s Olgou a v srpnu se jim narodil syn Jan. V roce 1963 Hrabě složil státní závěrečné zkoušky na Vysoké škole pedagogické. Odmítl pedagogickou umístěnkou do Kraslic, pracoval jako pomocný stavební dělník a od listopadu 1963 jako knihovník v pražské Městské knihovně. Všechny síly vkládal do psaní, část svých básní shrnul do připravované sbírky *Blues pro bláznivou holku*. Za svého života však publikoval pouze v časopisech, všechny básnické soubory byly sestaveny editory až posmrtně.

V březnu 1964 bylo mladé manželství rozvedeno. Olga se znovu provdala a Hrabětův syn Jan získal příjmení Miškovský. Hrabě se živil jako vychovatel učňovské mládeže, následně pracoval v poetické vinárně Viola, kde měl přátele (I. Machulková, V. Čerepková, P. Baňka...). Básník a fotograf Pavel Baňka vzpomínal, že obdivovali americké beatniky, ale byli romantičtější, ovlivnění českými poměry i ruskými básníky. Václav ve Viole nejprve pracoval jako osvětlovač, postupně se stal členem umělecké rady a po představeních účinkoval v improvizovaných hudebních jam-sessions. Vznikala tzv. textfóra – večery mladé poezie, kde i Hrabě přednášel své verše. V této době napsal reportáž *Cestou NE cestou* o svém putování stopem napříč republikou. Byla to jedna z reportáží, kterými byl pověřen redakcí Tváře. S tímto časopisem spolupracoval také jako lektor. V říjnu 1964 se stal konečně učitelem na Základní devítileté škole v Praze 5. Ačkoli bylo otištěno jen několik jeho básní (například v časopisech *Divoké víno*, *Tvář*, *Repertoár malé scény*), začal být v Praze známý jako básník. Lidé obdivovali spontaneitu, vzdělanost, úsměv skrze slzy i tu „svěžeš prvního doteku“, která z jeho básní zaznívala.

Začátkem roku 1965 byl Hrabě nadšen návštěvou amerického beatnika Allena Ginsberga v Praze. Ze setkání s ním jako spoluautor vytěžil rozhovor a reportáž. S přítelem Josefem Rebcem připravoval cestu po jugoslávském vnitrozemí. Dne 5. března 1965 se vrátil domů z Violy promrzlý až kolem třetí hodiny ranní. Zapnul plynovou troubu i hořáky, aby se zahřál, ale usnul, a tím zpečetil svůj osud. Přes všechny fámy šlo zřejmě o nešťastnou náhodu. Hrob V. Hraběte porostlý břečtanem najdete na konci lochovického hřbitova. Se synovou smrtí se jeho otec nesmířil a po zprávě o vážné nemoci dcery Jarmily si vzal v roce 1967 život.

Jediný nekrolog vyšel v dubnu 1965 ve *Tváři* (Rudolf Matys: *Za Václavem Hrabětem*). V roce 1966 získal opisy básnických textů Miroslav Kovářik, umělecký vedoucí a režisér Docela malého divadla v Litvínově. Začal nevšední básně šířit, jako program představení byla prvně vydána Hrabětova sbírka *Stop-time*, která pak vyšla v roce 1969 v nakladatelství Mladá fronta. V roce 1977 vydalo nakladatelství Melantrich soubor *Blues v modré a bílé*. Tehdy také Vladimír Mišík zhudebnil několik Hrabětových básní, z nichž nejznámější se stala bezesporu *Variace na renesanční téma* s nezapomenutelnými verši: *Láska je jako večernice / plující černou oblohou / náš život hoří jako svíce / a mrtví milovat nemohou...* Hrabětovy verše byly zhudebněny ještě několikrát, vznikly i filmové dokumenty. Po roce 1989 vydávání Hrabětova díla podpořil i jeho syn Jan. Gymnázium v Hořovicích nese od roku 2001 Hrabětovo jméno. Jako bienále organizují v Hořovicích literární soutěž „Hořovice Václava Hraběte“. Její součástí je i jarní setkávání u hrobu V. Hraběte. V roce 2010 vyšla kniha Jiřího Žáka *12 taktů pro Václava Hraběte*, jež byla spolu s pracemi M. Kovářika, J. Miškovského, P. Náhlika a mým sedmiletým životem v Lochovicích inspirací a podkladem pro tento text. Mgr. Markéta Mrázková

Pohřeb Václava Hraběte se za masivní účasti veřejnosti konal v Lochovicích 10. března 1965 (rodinný archiv)

Kniha vzpomínek příbuzných a přátel
Václava Hraběte, vydaná
Nakladatelstvím XYZ v roce 2010

Zřizovatelé: Národní muzeum – Matice česká, sekce Společnosti Národního muzea, ve spolupráci s Obecním úřadem v Lochovicích – červen 2012
Typografie, tisk: FAST reklamní studio s. r. o., Praha 10
Kontakt: Matice česká, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1, tel. 224 497 333, matice_ceska@nm.cz.

Silueta s imaginárním portrétem Josefa Lindy od Jindřicha Ulřicha z roku 2011. Žádný autentický portrét J. Lindy není znám.

Josef Linda

(* 1789 nebo 1792 – † 1834)

„Byl to den za časů těch, když se počínali věkové vlasti naší, jako se počíná každý den jítrem ranním, a každý rok jarní dobou: ale dnové ti uplynuli do hlubiny věčnosti, jako do nedohledných oblaků v kolotání větrů uplynul dým ohně, na nějž přikládávali dědové naši...“

(Záře nad pohanstvem, 1818)

Josef Linda, novinář, básník a spisovatel, se narodil v domku, jenž stával v Nových Mitrovicích v těchto místech, manželům Emanuelu Lindovi a Dorotě, rozené Dobiášové. Přesný rok narození není znám, protože záznam byl do matricy zpětně dopsán – udává se letopočet 1789 nebo 1792. Skromné živobytí rodině poskytovalo otcovo zaměstnání v hutích a práce na nevelkých polnostech. Josef, ze sourozenců nejstarší, vyrůstal po úmrtí svých dvou bratrů se třemi sestrami. První vzdělání získal Josef Linda v rodné obci, němčinu a základy latiny si osvojil díky místnímu faráři. Nadaný žák za podpory stipendia i s přispěním vlastního přivýdělků pokračoval ve studiu na plzeňském gymnáziu. Po absolvování nezbytné univerzitní přípravy vystudoval na univerzitě v Praze práva (1813 až 1816). Přátelské styky s vlastenecky smýšlejícími studenty a literáty i přednášky Josefa Dobrovského ho podnítily ke studiu slovanských jazyků a dějin. Jeho blízkým přítelem byl Václav Hanka, s nímž sdílel v Praze na Starém Městě podnám u rodiny Mádlovy. Oba usilovali o ruku jejich dcery Barbory. Ta však dala přednost Hankovi, což vedlo

Podoba rodného domu Josefa Lindy z roku 1964 (obecní kronika Nových Mitrovic).

k ukončení přátelství a spolupráce. Do literární historie se jména obou mužů zapsala v souvislosti s objevy domnělých staročeských památek ze 13.–14. a 9.–10. století, *Rukopisů Královédvorského a Zelenohorského*. Nálezy byly oznámeny v letech 1817 a 1818 a jejich pravost byla brzo zpochybněna. Hanka a Linda byli označeni za falzifikátory a literární mystifikátory. S ohledem na své literární dílo bývá Linda pokládán za původce epických skladeb *Rukopisů*. Do konce svého života se Linda k otázce možného autorství nevyslovil a o jejich pravost se vedou spory do dnešních dnů. Na začátku řady objevů pochybných, údajně středověkých českých literárních památek, byl už v roce 1816 Lindův nález rukopisu *Písně Vyšehradské*.

Titulní list prvního vydání *Záře nad pohanstvem* (1818) ze sbírek Národního muzea. Ve frontispisu výjev zavraždění sv. Václava bratrem Boleslavem (ryl Vincenc Gottmann)

Po ukončení studia práv žádal Linda neúspěšně o místo gymnaziálního profesora v Praze. Namísto učitelského působení se plně zaměřil na literaturu a žurnalistiku. Již v době studií se vedle staršího českého písemnictví seznamoval také s díly francouzskými, anglickými a ruskými, byl ovlivněn i antickou literaturou. Proslavil se především jako autor první novočeské historické prózy *Záře nad pohanstvem nebo Václav a Boleslav – Vyobrazení z dávnověkosti vlastenské*, vydané v roce 1818. Českou literární tvorbu první poloviny 19. století Linda obohatil také jako dramatik, a to divadelní hrou *Jaroslav Šternberg v boji proti Tatarům*, z roku 1823.

První vydání divadelní hry *Jaroslav Šternberg v boji proti Tatarům* (1823) s vlastnoručným věnováním Josefa Lindy Národnímu muzeu.

Lindovou vlastní životní náplní byla práce novinářská, které dal přednost i před úřednickým místem v pražské univerzitní knihovně, kde působil v letech 1822–1825. Od konce roku 1817 redigoval *Císařské královské pražské noviny*, vydávané Janem Ferdinandem rytířem ze Schönfeldu, a v letech 1820–1824 týdeník *Vlastenský zvěstovatel*. Po změně vydavatele (Bohumil Haase) pak v letech 1825–1833 řídil redakci *Pražských novin* s významnou beletristickou přílohou *Rozličnosti Pražských novin* (1826–1833). Do těchto periodik také Linda sám psal. Mezi jeho příspěvky nacházíme například mravoučné povídky, články o historii, satirické črty, básně (zejména příležitostného obsahu), ale také veršované bajky, romanci (*Jiří Poděbrad*, 1818) i překlady z cizích literatur.

Do spisovatelova života však záhy zasáhla těžká nemoc. Tuberkulóza, s níž se potýkal již od mládí, Lindu postupně omezovala i v novinářské profesi. Od května roku 1830, kdy pro své zhoršující se zdraví přesídlil na venkov, vedl redakci už pouze prostřednictvím svého přítele Františka Bohumila Tomsy. Josef Linda zemřel jako svobodný dne 10. února 1834 v Praze v nemocnici u Milosrdných bratří a pochován byl na Olšanských hřbitovech. *Pražské noviny* na něj vzpomněly kratičkým nekrologem.

Zřizovatelé: Národní muzeum – Matice česká, sekce Společnosti Národního muzea, ve spolupráci s Obecním úřadem v Nových Mitrovicích – říjen 2011
Typografie, tisk: FAST reklamní studio s. r. o., Praha 10
Kontakt: Matice česká, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1, tel. 224 497 333, matice_ceska@nm.cz